

D. A.

LIGNUM COLUBRINUM

LEVITER DELINEATUM,

EX CONSENSU AMPLISS. FACULT. MED.

IN REG. ACADEMIA UPSALIENSI,

P R Æ S I D E

VIRO CELEBERRIMO ET EXPERIENTISSIMO

DN. DOCT. CAROLO

L I N N Æ O,

S:Æ R:Æ M:TIS ARCHIATRO,

MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD.

ACAD. IMPER. MONSPEL. BEROLIN.

STOCKHOLM. ET UPSAL. SOCIO,

PRO GRADU DOCTORIS RITE OBTINENDO,

PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT

STIPENDIARIUS REGIUS

JOHAN. ANDR. DARELIUS,

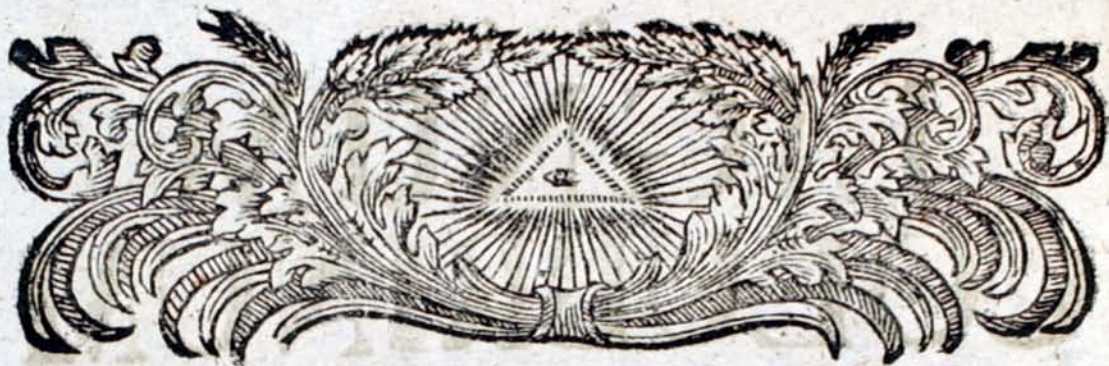
W-GOTHUS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. AD DIEM XI. MART.

ANNE MDCCLXIX.

H. A. & P. M. S.

UPSALIAE.

INTRODUCTIO.

I.

uemadmodum Medicina, stricte sic dicta, unice circa morbos versetur propellendos, hi autem medicamentis arceantur necesse est; ita duplici illam fundamento, cognitione scilicet Morborum & Medicaminum inniti in propatulo est. His itaque fulcris nisi superstructa fuerit Medici Theoria, non solum incerta erit omnis ejus Praxis, sed saepe numero etiam periculosa & nociva. Verbo: Empirici instar tota die vacillabit.

II. Praesidia contra morbos e triplici Naturae Regno depromuntur: suntque vel *Esculenta* vel *Toxica*; Haec sanitatem expugnatam, corpus mutando, pristino restitunt statui; Illa sanitatem, corpus conservando, contra quoslibet morborum insultus muniunt. Pharmaca & Venena ita distingvi, ut venena, etsi parva dosi exhibeantur, corpus destruant, non vero item Pharmaca, haud pauci opinantur. Hanc vero distinctionem tanquam noxiam Haeresin e Medicorum territorio eliminandam censemus. Quum enim omnia venena,

vena, instar fortissimorum sint armorum, quibus vel
 sævissimi, teste quotidiana plurimorum Medicorum ex-
 perientia, debellantur morbi, quis prudenti artemque
 suam bene callenti Medico, pro re nata, illa præscri-
 bere negaret? Juxta tamen haud immemores simus tri-
 tissimi non minus, quam verissimi, illius: *Medicamen-
 ta præstantissima, in manu imperiti, sunt uti gladius
 in dextra furosi.* Venena itaque justa proportione &
 dosi propinata, *Medicamenta* nobis audiunt *Heroica*.
 Nonnullorum sententia de Venenis plus Materiæ Me-
 dicæ adtulit detrimenti, quam alius unquam error vul-
 garis; id, quod exemplis Opii, Chinæ, Arnicæ, Mer-
 curialium &c. abunde constat, a quorum usu respu-
 blica Medica, certis temporibus, non sine insigni plu-
 rimorum hominum sanitatis & vitæ jactura, quam ma-
 xime abhorruit.

III. Ne extra oleas, quod dicitur, vagari videa-
 mur, intra cancellos Medicinæ hodiernæ nos, oportet,
 contineamus, ea consideraturi remedia, quæ in
 Officinis hodie prostant Pharmaceuticis, & Medico
 Practico usui esse possunt, ac debent. Horum quæ-
 dam Europa e suo exporrigit sinu, quædam asportan-
 tur ab Arabibus, quædam extremis ab Indis, quædam
 aliunde. Unde vero cunque proveniant, boni haud
 dubie est Medici nullum illorum adhibere, nisi probe
 exploratis cujuscunque viribus & natura. Summa igitur
 Medici cura maximumque studium erit, ut *Officinalia
 Medicamenta* rite cognoscantur, & cognitorum cuilibet
 morbo apta seligat. Quive horum selectum cum ad-
 curata morborum historia conjunxerit, is eruditus Me-
 dicus, is felix Practicus, merito salutatur.

IV. Ad perfectam Materiæ Medicæ cognitionem
 maxime omnium requiritur illa, quam cujusvis ME-
 DICAMENTI HISTORICAM nominamus. Doctissi-

morum, omnium temporum, Medicorum in hoc studio-
 rum genere adeo non negamus vigilantiam, ut medica-
 mentorum cognitionem Illustrium Illorum diligentiae at-
 que experientiae nos debere ingenue fateamur. Nescio ta-
 men, qui factum sit, ut nonnulla adeo inveterave-
 rint, ut eorum vel originem vel usum plane ignore-
 mus. Veteres praestantissima sibi cognita habuisse me-
 dicamenta, quorum jam memoriam oblivio delevit,
 nemo, qui opera DIOSCORIDIS, ubi medicaminum
 vires & usus proponuntur, perlustraverit, eat, spera-
 mus, Inficias. Quoniam vero descriptiones Simpli-
 cium, illo tempore, parum erant curae cordique, nec
 artem eadem adumbrandi delineandique calluerunt an-
 tiqui, non mirum est, quod posteritas per plurima eo-
 rum vel ignoret, vel non nisi difficillime detegere
 queat. Hoc perpendentes eruditi Medicorum hodie-
 ni, summo studio in id incubuerunt, ut accuratam
 & distinctam cognitionem traderent Simplicium Offi-
 cinalium, ne futura secula in eam, sub qua superiora
 ingemuerunt, horum ignorantia & desuetudine, in-
 currant barbariem. Tali ratione omnium Simplicium
 distinctos nobis formare possumus conceptus, pauca
 si exceperis, quae, longissime a nostris distitarum, re-
 gionum populi ad nos transmittere siveverunt. *Exo-
 ticorum* vero hoc difficiliter comparari potest aliqua no-
 titia, quod vix aliis, quam nautis & indoctis homini-
 bus, sola ista invisere contingat. Quo factum est, ut
 nos Myrrham, Bedellium, Sagapenum, Elemi, Ca-
 rannam, Ammoniacum, Anisum stellatum, Ebenum,
 Aspalathum, Aloes Lignum, Olibanum, Myrob. inda,
 citrina, Bellirica, Chebula, & alia olim laudatissima
 pariter ac usitatissima remedia, in tanta hodie Medi-
 cae scientiae luce, non secus, ac circa Nativitatem
 Christi, ignoremus. In detegendis incognitis ejusmo-
 di

di Officinalibus operam collocarunt Saniores Medici non perfunctoriam. Exempli loco sit Cortex Chinæ, qui ante paucos annos primum rite fuit detectus, examinatus & certis usibus destinatus *), ut & *Cascarilla*, quam nuper constitit esse speciem *Clutia*; ut *Contra-jervam*, *Senegam* aliasque taceamus. Hæc considerantes orbi cordate erudito, non injucundam, nosmet existimavimus præstituros operam, si unicum remedium, quod hactenus, situ & squalore obductum, spissis sepultum jacuit tenebris, in claram protabere possemus lucem. Scilicet, **LIGNUM COLUBRINUM** nobis injunximus examinandum atque describendum. Etenim Pharmacopolæ id cum aliis confundentes interdum promiscue dederunt, unde Medici effectum haud optatum experti, ab ejus medicamento, licet pretiosissimi, usu desistere coacti fuerunt. Nec mirum: eadem enim fata omnia adulterata subeunt remedia. Sic, cum Pharmacopolæ Hypochærim loco *Arnica*, Centauream loco *Scabiosa* & Lathræam loco *Dentaria* non raro substituant, factum est, ut optima hæc tria remedia abierint in desuetudinem. Pari ratione Lignum Colubrinum, cum a peregrinatoribus imperfecte esset descriptum, cum duobus aliis, ab hoc diversis, vegetabilibus confuderunt, eundem cum Nostro effectum daturis. Ut vero clarum de hoc Ligno nobis formemus conceptum, ab ovo, quod dicitur, oportet incipiamus.

V. Inter admiranda naturæ Phœnomena, venenata illa præsidia, quibus providentissimus Creator certa quædam animalia, utpote Scorpiones, Scolopendras, Formicas, Apes, Colubros instruxit, haud infimi sunt ordinis. Modus, quo serpens mordeat, non parum

torfit

*) *Conf. Experientiss. Prof. Lundenf. D. EB. ROSE. NII Diss. de China.*

torfit magna eruditorum ingenia. RHEDE rem acutetigisse videtur, docendo lethales serpentes mordere majoribus maxillæ superioris dentibus, mobilibus illis, excavatis, ad apicem leviter perforatis, & sub basi vesicam foventibus refertam liquore, qui vulneri sub ipso morfu injectus causa est symptomatum, quæ morsus serpentum sequuntur. Cæteroquin adeo mitis est hic liquor, ut sine periculo ab homine sano degluti-ri queat. Dum vero vulneri instillatur & sanguini tanquam per siphonem immiscetur, symptomata creantur unicuique serpentum speciei propria: sic morsus Aspidis inducit Somnum, Ceraſtis Tetanum, Viperae Icterus, Sepis Gangrænam, Dipladis Polydipsiam, Presteris tumorem *).

NAJA.

VI. Inter serpentes maxime venenatus est, vulgo & Ceilanensibus, NAJA dictus.

Coluber scutis abdominalibus 193, squamis caudalibus 98. *Syst. Nat. 6. n. 89. p. 7.*

Serpens Indicus coronatus Diademate seu conspicillo insignitus. *Raj. Quadr. 330.*

Vipera Cobras de Cabelos, Naja dicta. *Kæmpf. amæn. 565. tab. 567.*

Angvis conspicillo insignita. *Amæn. Acad. 112.*

Serpens Indicus coronatus diademate seu conspicillo insignitus, lusitanis Cobras de Capello dictus. *Seb. thes. 2. t. 90. f. 1.*

Serpens malabarica diademate coronata five conspicillo insignita, Cobra de Capello dicta. *Seb. thes. 2. t. 85. f. 1.*

Serpens ex regno peru conspicillo insignita. *Seb. thes. 2. t. 85. f. 1.*

*) *Amæn. Acad. p. 112.*

Serpens

Serpens Naja siamensis cum conspicillo seu Cobra de Capello, vel Cabelo dictus. *Seb. thes. 2. t. 89. f. 1.*

Serpens cum conspicillo minor. *Seb. thes. 2. t. 89. f. 2.*

Serpens indicus cum conspicillo lepide circulatus. *Seb. thes. 2. t. 89. f. 3.*

Serpens brasiliensis cum conspicillo cordis oculati formam habente. *Seb. thes. 2. t. 89. f. 4.*

Serpens indicus Naja seu lusitanis Cobra de capello dictus maximus conspicillo notatus, mas. *Seb. thes. 2. t. 97. f. 1.*

Serpens indicus seu Cobra de Capello femina sine perspicillo. *Seb. thes. 2. t. 97. f. 2.*

Serpens Ceilanica conspicillo notata seu Cobra de Capello. *Seb. thes. 2. t. 97. f. 3.*

Serpens conspicillo ornata ex nova hispania. *Seb. thes. 2. t. 97. f. 4.*

Cobra de capello femina sine perspicillo. *Seb. thes. 2. t. 90. f. 2.*

Naja *Zeilanensibus.*

Cobras de Cabelo Lusitanis in india degentibus.

HABITAT in india orientali praesertim in Zeilona.

Differentiae specificae hujus serpentis sunt: cutis ab utroque *cervicis* latere, dum irritatur, expansio, haud dissimilis illi sciuri volitantis saltus facturi; cutis, circiter spithamam, ad utrumque latus elongatio; signum in occipite conspicillo haud dissimile, quod constans est, etsi color hujus & interdum totius corporis variet. *Scuta abdominalia* a Cl. MULLERO Prof. Petropol. & illust. Equite de SAGRAMOSO in musæo Petrop. nec non a Cl. Prof. KALMIO in Musæo Sloaneano Lond. numerata sunt, qui, quod vidi in litteris ad Nob. D. Praef. missis, omnes in eo conveniunt, quod *scuta abdominalia* numero sint 193 & *squamæ caudales* constituent paria 60.

KÆMPFERUS, qui in india ipse hunc serpentem vidit, de eo refert: *Ferox & hominibus intensissima est bestia, qui mordendo exitiale virus instillat vulnere, nam ab eo qui mordentur subito anxietates cordis & Lipothymias patiuntur, neglectoque alexipharmaci maturo usu, convulsi moriuntur. Vel sumto serius antidoto, partis læsæ Gangrenam raro effugiunt difficulter sanabilem: inde nullum aliud serpentum, quam hoc, genus nudipedes indos timere & cavere videris. Obtinet vipera hæc 3 vel 4 pedum longitudinem, crassitiem mediocrem, cutem squamatam & decore striatam, tensum, asperam, coloris ex fusco nigricantis, in abdomine albidæ. Habet hoc lacesita singulare, quod utroque cervicis latere cutem inflare & in orbem planum sive compressum, ad instar alæ vel vittæ, extendere solet. Vitta illa in dorso exactissimam imaginem exhibet conspicilli albido colore delineati, cujus orbiculi in expansa utrinque vitta, & que hos connectit, arcus in ipso capite expressi sunt. p. 565.*

RAJUS quadr. 318. Serpentis hujus virus observatione illustrat notatu dignissima. Indus quidam serpentem magnum adduxit, asserit eundem esse innocuum, & serpentem prius flagellatum sinebat mordere brachium nudum, sanguinem emanantem femori imposuit; deinde alium minorem Cobram de Capello venenatissimum sumfit, cervice serpentis constricta, liquoris ex vesiculis maxillaribus circiter gr. 1. expressit, & sanguine coagulato supra femur imposuit, cui quamprimum admisceretur, miram illico ebullitionem & effervescentiam excitavit, fermenti modo agens, illumque in colorem flavum immutavit. Paucis dicam: serpens hic in india adeo exitialis est, ut quilibet, licet cetera serpentum genera parum curet, ad hujus tamen visum exhorrescat, maximeque omnium virulentus. *Hinc juveni a Naja*

Naja morso, dum alter cupit exsugere venenum, ipse intra horam linquens moritur. Eodem auctore. Quapropter Circulatores hos præ aliis serpentes incantant, referente *Kæmpf.* p. 566, cum stupenda spectatoribus ostendere volunt.

M U N G O S.

VII. Pauca etiam de *Mustela* quadam *Mungo* dicta, commemoranda censemus.

Mustela glauca *Syst. Nat.* 6. n. 9. §. 9.

Viverra indica, *Qwil* & *Qwirpele* dicta. *Raj. quadr.* 197.

Viverra indica ex gryseo rufescens. *Raj. quadr.* 198.

Mustela seu *Viverra* indis *Mungutia*; lusitanis *Mungo*, batavis *Muncus*. *Kæmpf. amœn.* 574.

Qwil vel *Qwirpele*, *Garz. arom.* 163.

HABITAT in ASIÆ fervidis

Figura *Sciuri*, eo tamen paulo major & gestibus tardior, pilis ornatur glaucis, in cauda longioribus ex atro ad decorem interpunctis. *Kæmpf.* 574. Hoc animal *Najam* ita sectatur, ut felis apud nos murem. Quamprimum enim serpens in ejus venit conspectum, cum eo belligerare incipit; si tum a serpente mordeatur, excurrit ad vegetabile quoddam inquirendum, quo manducato, statim revertitur bellum renovaturum. Indi sibi persuadent *mustelam* edere radicem, quæ ipsis *Mungos* audit, & eatenus veneno liberari. *Illust. Peregriator Kæmpferus*, qui ipse *domitam* habuit hanc *viverram*, *contubernalem*, *commensalem*, & quocumque ierit, comitem, dicit se vidisse hoc certamen; sed quamnam radicem quæsierit *viverra*, certo definire non potuit. Quidquid horum sit, & utrum *Mustela* hæc antidotum *Colubri* detexerit an non, verum tamen est, contra *morsum Najæ*, sacræ instar *anchoræ*, esse

radicem quandam indicam, quam nobis proposuimus investigandam.

VIII. Quænam vero sit illa radix, quæ in india contra morsum Najæ adeo specifica est, ut in America radix Senegæ contra morsum Crotalophori, de hac re tot fere sunt sententiæ, quot autores, qui hujus mentionem fecerunt. Neque hoc miremur: Medici enim Europæi, ob nimiam locorum distantiam, & nondum institutas in has regiones excursiones Botanicas, exactam hujus radice descriptionem comparare nequiverunt. Hinc Garzias eam *Lignum Colubrinum*, Kæmpferus *Mungum*, Grimius *Ekaweryam* & alii aliter vocant.

GARZIAS.

IX. GARZIAS ab HORTO in *historia Aromatum apud indos nascentium*, qui historiam Ligni Colubrini dedit, primus est. *Lib. I. c. 44.* Non modo adversus animalium, virus ejaculantium, morsus ictusve efficax est *Lignum Colubrinum* sive potius radix, sed etiam contra lumbricos, papulas, exanthemata, impetigines, choleram, febres &c. In Zeilan insula serpentis genus est, cobras de Capelo, maxime noxium. Est item animalis genus magnitudine viverræ huic serpenti inimicissimum, Quil & Quirpele vocant. Quotiescunque cum serpente congressurum est hoc animal, istam radicem ea parte præmordet, qua denudata est. Præmorso radice, pedibus anterioribus saliva conspersis, corpus sibi demulcet; postea serpentem aggreditur, nec dimittit eum, donec occiderit. Hoc spectaculo edocti Chingale hanc radicem venenis resistere didicerunt. Hinc sole clarius constat, Garziam & Kæmpferum unum eundemque serpentem, eandem mustelam, eandemque radicem ad umbrasse:

umbrasse : Confusa autem idæa genuini Ligni Colubri-
brini inde orta est, quod GARZIAS sub nomine LI-
GNI COLUBRINI tres diversas descripserit species,
quas omnes in insula Zeilana crescere tradit. Harum
specierum characteres præcipuos seligemus, ut inde
quodnam sit genuinum illud LIGNUM COLUBRI-
NUM concludi queat.

α) LIGNUM COLUBRINUM PRIMUM & LAU-
DATISSIMUM illud est, a quo subsidium quærit vi-
verra, vocaturque incolis Rametul. Duorum vel trium
palmorum magnitudine assurgit, paucis virgulis, 4 aut 5
duntaxat tenuibus. Radix quæ maxime in usum ve-
nit, veluti tenuiorum nostrarum vitium radices, multis
capitibus aut nodis se propagat, ita ut semper radix
aliqua extra solum se exserat. Radix hæc ex candido
cinerea est, solida admodum, amaro gustu. Folia persi-
cæ, magis tamen virentia. Flos longe a foliis racema-
tim cohæret, pulcherrimo colore rubens. Fructus sam-
buci, sed rubens & durus, racematim cohærens, veluti
in Periclymeno.

β) SECUNDUM genus veluti primum adversus
venena commendatur. Arbor est punica similis spinis
brevibus & firmis horrida, cortice candido, denso, ri-
moso, solido & amaro, non tamen veluti prioris cor-
tex. Foliis est luteis, adpectu pulcherrimis. Hanc
autem, si juxta aliam quampiam arborem proveniat,
per summos ejus ramos serpere atque cucurbitæ modo
amplecti ferunt. Solet Lignum cum radice & cortice
exhiberi; præfertur tamen radix. Hoc nunquam vi-
dere mihi contigit.

γ) TERTIUM genus e Zeilona est, cujus radi-
ces sunt tenues, duræ, nigrae, odoratæ, ramos habet

paucos, tenues, 4 aut 5 cubitorum longitudine, qui, nisi alligati, sustentare se nequeunt, sed per solum sese diffundunt. Folia rara, lentiscinorum effigie, oblonga, non viridia, sed maculosa, sive nigricantibus ex candido maculis respersa.

FRAGOSUS.

X. FRAGOSUS in historia aromatum ex utraque india Lib. 3. c. 37. de Ligno Colubrino agit. Chingale Lignum Colubrinum venenis resistere didicerunt. Quia in Zeilana insula, Colubri genus est coronatum summe venenatum, contra quod pugnare volens animalculum magnitudine viverræ, lignum hoc premordet vel radicem ejus e terra nonnihil prominentem, pedibus saliva inunctis corpus demulcet. Tria hujus Ligni genera inveniuntur in Zeilana. a) PRIMUM & LAUDATISSIMUM est frutex, 2 vel 3 palmorum altitudine, 4 vel 5 ramis tenuibus, foliis persicæ, flore racemato, coloris helvi, fructus sambuci, sed rubente & duro. Radix similis est radicibus parvis nostrarum vitium, nodosa, densa, coloris cineritii, & amara. b) SECUNDUM genus est arbor punice similis, spinis brevibus & firmis, floribus flavis & rare pulchritudinis. γ) TERTIUM genus est arbor parva cum paucis ramis, qui nisi in altum ligantur, sustentare se nequeunt, sed per solum sese diffundunt. Folia habent pauca lentiscinorum effigie, oblonga, non viridia, sed maculis ex candido nigricantibus respersa. Radices sunt tenues, nigre & odoratæ. Hinc evidens est, quod Fragosus in omnibus Garziam fuerit imitatus, addens tantum se vidisse fragmentum primæ speciei cum cortice extrinsecus instar populi albæ, intrinsecus

secus colore medio inter venetum & flavum. Hoc autem ipso rem confundit, quoniam species, quam videbat, secunda erat, non vero prima.

KÆMPFERUS.

XI. KÆMPFERUS *in amœn. exot. p. 577.* ita radicem suam MUNGOS dictam describit. Planta, cui ab amaritie indi, a viverra lusitani nomen dedere, patriam habet Javan, Zeilanam, Sumatram. Radix simplex, spithamea, digiti crassitie, crebro vagoque flexu intorta: Cortice fungoso, rufo, rugoso; Substantia lignosa, dura, fibrarum experte, fragili, albida, amarissima instar gentianæ, sed subtilioris & minus ingrati saporis. Caulis rectus, tenuis, æqualis, pedalis: ramulis variis alterne adversis. Folia opposita, variora, angusta, uncialia, lanceolata. Pedunculii ex axillis surculorum, 2 vel 3 digitorum transversorum longitudine, tennes, decidui. Flosculi circiter 50, præparvi, in plures fasciculos digesti, & in umbellam tantillam, quam ungue obumbres, conglobati, pulchre rubentes, nudi, tubulati, 5 aut 6 laciniis. Fructus pedicillo insidens, didymus, fastigiis divaricatis, rotundus, parum compressus & turbinatus, osseus, magnitudine seminis coriandri, cute carnosa, nigricante aut palente, nucleo albo, pingvi, fatuo.

GRIMMIUS.

XII. GRIMMIUS (Nic.) Medicus Svecus, qui diu in india hæsit, In Laboratorio suo Zeilanico p. 116. hæc habet. Radix Serpentum EKAWERYA dicta, pulcherrima planta est, in altum exfurgit cum ramis tenuibus, foliis longis, acuminatis. Radix cum nodis sub terra, valde lignosa, alba, fusca, cortice cinereo, sapore amaro. Hæc est prima species, quam Garzias ab Horto inter ligna serpentum describit. Vi-

res ejus non minores, quam eæ, quas magna *Serpentum* arbor possidet. Incole plurimum eam extollunt contra omnia venena. Hinc manifestum est, *Grimmii* speciem *Ligni Colubrini* fuisse primam (IX. x.) eamque genuinam; ejus vero magnam serpentum arborem esse secundam speciem, in sequentibus ostensuri sumus.

HERMANNUS.

XIII. HERMANNUS (Paul.) in *Cynosura Mat. Med.* p. 234. *Lignum Colubrinum*, quod prostat in officinis, potius radix est, quam truncus, ex arbore *Timorensi*, cui radix lignosa, brachium crassa, solida, ponderosa, amarissima, inodora, cortice ex fulco ferrugineo, subinde maculis cinereis notato. Idem Hermannus in *Museo Zeilanico* p. 55. *NAGHAWALLI colubrina Zeilanica*, periclymeni species, foliis maculatis; transfertur ex monte *Adami*. A *Nagha*, Colubra appellato, cujus ictus hujus plantæ folia mirifice & specificè sanant. Idem ibid. p. 37. *EKAWERYA*, periclymenum zeilanicum herbaceum, foliis variegatis, diversicoloribus maculis ornatus. *Parad. Bat. Prod.* p. 363. Hinc videmus, quodnam vegetabile, ad mentem Hermanni, sit *Ekawerya* *Grimmii* (XII). Hoc *Par. Bat. Prodromi* periclymenum *Plukenetius* in *Phytograph.* Tab. 212. f. 6. delineavit.

ACOSTA.

XIV. Sic adparent vestigia, quibus insistentes, obscuram hanc de *Ligno Colubrino* materiam indagare potis sumus, ut tandem certo constet, quænam planta genuinum *Lignum Colubrinum*; quid reliquæ duæ species *Ligni Colubrini* apud *Garziam*; quid *Mungos* *Kæmpferi*, *Ekawerya* *Grimmii* & *Naghawalli* *Hermanni* significant. Præter hos, *Acosta*, *Camellus* & *Rumphius* species nonnullas *ligni colubrini* descripserunt.

ACO-

ACOSTA duas exhibuit species e Malabaria desumptas, quarum Figuras habet *Dalechampus in Appendice historice pl. Lugdun.*

1. LIGNUM Colubrin. primum *Acosta p. 276. Dalecham histor. 1911. f. 1.*

Clematitis malabariensis, folio vitis, colore dracunculi. *Bauh. pin. 301.* videtur esse Ari aut Dracunculi species.

2. LIGNUM Colubrin. secund. *Acost. 276. Dalechamp. hist. 1911. f. 2.*

Clematitis malabariensis altera, radice serpente. *Bauh. pin. 301.* imperfecte descripta.

A L I I.

XV. CAMELLUS etiam duas recenset species Ligni Colubrini seu *Munungæ*, ex insulis Philipinis, quas *Rajus in hist. pl. vol. 3. Dendrolog 119.* proposuit. Ambæ vero ita imperfecte sunt descriptæ, ut huic rei nihil lucis adferant.

RUMPHIUS etiam Ligni Colubrini speciem edidit, quam vocat *Cajuular* admodum a ceteris diversam. Has autem varias Botanicorum discrepantes sententias conciliare non facimus nostrum, impræsentiarum contenti, quodnam sit genuinum illud Lignum Colubrinum Officinale, ostendisse.

L. COLUBRINUM I. VERUM.

XVI. GARZIAS primus *Lignum Colub.* detexit, idque in Zeilana crescere, a *Mustela* quadam contra Morsum *Najæ* (ut §. IX. diximus) comedi, gentemque illud contra eundem morsum, tanquam specificum, usurpare patet. KÆMPFERUS idem (§. IX.) in india audivit, viditque *Najam*, *Mustelam* & radicem *Mungos*. Kæmpferi descriptio cum Garziæ (9) in omnibus adeo ex affe convenit, ut nullum supersit dubium, quin Kæmpferi

pferi Mungos (7), & Garziæ Lignum Colubrinum Laudatissimum, unum idemque sit vegetabile. HERMANNUS in Zailana degens de Naghawalli feu Colubrina Zailanica p. 55 refert, quod mirifice & specificè sanet ictus Colubri, Naghæ s. *Najæ*. In Hermanni proprio vidimus herbario, Naghawalli ab eo ipso in Zeylanâ lectum, una cum ejus nomine & viribus, propria manu adscriptis; ut certo sciamus hoc & Ophiorhizam *Fl. Zeylan. p. 402.* specie non differre Conferendo hanc cum Garziæ & Kæmpferi plantis, idem esse vegetabile liquet. RADIX enim *amara supra terram* eminent; *Caulis* unam, vel maximum duas spithamas, alta est; *FOLIA* lanceolata persicæ; *FLORES* sunt rubri racematim cohærentes. Hæc ultima nota specialissima est, a Garzia, Kæmpfero & Grimmio sedulo adnotata, inque alia planta rarissima. Kæmpferus etiam monet flores esse digestos in *umbellam tantillam, quam ungue obumbres*, quod convenit cum Ophiorhiza florescente, etsi racemi deinde concrecant, dum fructum maturare incipiunt, qui didymus est & semina coriandri magnitudine æquant. Contra ea OPHYOXYLUM *Fl. Zeil. p. 398.*, nec flores habet rubros, nec eos tam exiguos, ut microscopio conspiciantur, nec bina gestant folia opposita, sed 4 folia decussatim & verticaliter opposita. Hinc intelligitur Hermannum errasse dum suam Ekaweryam genuinum esse Lignum Colubrinum existimavit. Concludimus itaque Lignum Colubrinum maxime genuinum & optimum esse ac dici debere

Ophiorhizam *Fl. Zeil. 402. Mat. Med. 79. t. 1.*

Mungos radix. *Kæmpfer. ff. amœn. 577.*

Lignum Colubrinum laudatissimum. *Garz. arom. 163.*

Clematididem indicam, foliis persicæ, fructu periclymeni. *Bauh. pin. 301.*

Radix

Radix Serpentum Ekawerya dicta Grim. Labor. Zeyl. 116.
Crescit in ZEYLONA, JAVA, SUMATRA.

XVII. Dolendum autem est, præstantissimam hanc radicem, confusa ejus cognitione, adeo raram & obsoletam factam esse, ut in nullo Pharmacopolio Europæo obtineatur, sed in locum hujus frustula ligni cujusdam arboris longe diversissimæ substituuntur. Ut itaq. Medici in posterum signa habeant, unde hæc radix dignoscatur, eadem heic dabimus. Radix erit simplex, nec longior spithama, nec digito crassior, curvata, undosa, flexuosa, lignosa, dura, fragilis, albida, amarissima: Cortice rugoso, fungoso, rufo. Quæ vero radix omnibus his non gaudet characteribus, nec laudatissimum Lignum Colubrinum salutare potest.

L. COLUBRINUM 2 OFFICINALE.

XVIII. LIGNUM COLUBR. secundum *Garzia*, ARBOR est spinis brevibus, quæ si juxta aliam quampiam arborem proveniat, ejusdem ramos amplectitur. FOLIIS esse luteis arborem hanc tradit *Garzia*, cum tamen re ipsa viridia sint. Sed observandum folia in omni Strychno per exsiccationem tantum lutea evadere, & *Garziam*, uti ipse fatetur, arborem ipsam nunquam vidisse. Hæc itaque arbor species est *Nucis vomice*, quod *Hermannus in Mat. Med.* *Dalæus* & alii tuto asserunt.

STRYCHNOS foliis ovatis, cirris simplicibus. *Linna. Mat. Med.*

Solanum arborecens indicum, foliis napecæ majoribus magis mucronatis. *Breyn. prod. 2. p. 301.*

Clematitis indica spinosa, foliis luteis. *Bauh. pin. 301.*

Modira-Caniram. *Reed. Malab. 7. p. 10. F. 5.*

Lignum Colubrinum. *Dal. Pharm. 358.*

Crescit in TIMOR, ZEILAN & MALABARIA.

Hoc est illud Lignum, quod in nostris Europæis Pharmacopoliis prostat. Hujus SIGNA vera sequentia sunt:

Radix lignosa, brachii crassitie, solida, ponderosa, acris, amarissima, inodora, cortice ferrugineo maculis cinereis notato. Lignum Colubrinum, ex officinis nostris, transversim dissectum fibris s. potius laminis albis, numerosis confertis, e centro ad peripheriam ductis, nec non aliis circularibus remotissimis albis, inter quas cellulae quadratae, cavae, laminulis transversis passim intertextae. Fistulae aliquot cylindricae angustissimae perpendiculares minutissimae in singulis cellulis resident. At vero, cum plurimae cellulae vix unam alteramve fistulam ferant, vacuae saepius conspiciuntur, hinc ligni substantia valde spongiosa est & porosa, licet simul dura.

L. COLUBRINUM 3. PEREGRINUM.

XIX. LIGNUM COLUBRINUM tertium *Garzia* RAMOS habet *tenuis*, 5 cubitorum longitudine, *flaccidos*, FOLIA maculosa, sive *nigricantibus ex candido maculis* respersa. Hoc itaque Vegetabile, praecipue a Plukenetio, fideliter delineatum explicatur.

Periclymenum Zeilanicum herbaceum, foliis variegatis diversicoloribus maculis ornatis. *Herm. prodr. 363. Pluk. Almag. 287. t. 212. F. 6.*

Clematidis indica foliis lentiscinis, candidis maculis adspersis. *Baub. pin. 301.*

Ekawerya. *Herm. Zeyl. p. 37.*

Crescit in Zeylona. Non obtinetur in nostris Pharmacopoliis. Radices tenues sunt, durae, nigrae & odoratae.

VIRES L. VERI.

XX. Ex praecedentibus videmus 3 Species Ligni Colubrini inter se & genere & specie & virtute differentes. Ne itaque vires unius speciei tribuantur diversis, non modo speciebus sed & generibus, in animum induximus harum trium specierum vires medicas sigillatim exponere.

() o ()

RADIX SERPENTUM f. L. Colubr. Lauda-
mum (§. XVI.), quo carent Pharmacopolia nostra, vir-
tutibus gaudere infra recensendis, scriptores testantur
fide dignissimi.

GARZIAS p. 164. Radix ex vino aut aqua Cor-
diali propinatur a Serpente Naja percussis: Teritur et
jam & vulneribus inspargitur; & plura §. IX.

KÆMPFERUS 577. Radix adsumitur cum ad præ-
servationem, tum ad curationem, ab inferendo vel il-
lato Veneno, drach. ʒ. vel dimidiæ pondere, cum hau-
stu aquæ dulcis, vel cujusvis liquoris, five rudi fri-
ctione five cultiori modo in pulverem redacta. Vel
puls ex pulvere radice cum spūto vel aqua facta impo-
nitur. In febris putridis morbisque malignis, radice
feliciter usus est, & multis successibus infallibili adver-
sus canis rabidi morsum in brutis æque ac in homi-
nibus.

GRIMMIUS lib. 116. refert chinghalenses eam ex-
tollere contra omnia venena, venenosos morbos, ictus
venenatos serpentum, Rabiem, Synochum &c. Dosis
est ex dimidia ad unam drachmam. Idem celeberrimus
olim Medicus, qui in Columbo Zeilana diu degit, li-
gno Colubrino pluries usus est, ut patet ex Ejus comp.
Med. Chym. Viennæ 1684 edito, ubi sequentia habet.

PRÆPARATA e Ligno Colubrino.

Spiritus in Mixturis sudoriferis scrup. ʒ-3ʒ. In Scor-
buto, Paralyfi, Colica, Scirrbo hepatis, Arthriti-
de. Uti patet ex pag. 99. 101. 178. 218. 354

Essentia in Mixt. Sudorif. gr. XX - 3ʒ In convulsione,
Ictero, Hydrope, Febre intermittente, Arthritide,
Siphilitide. Ex pag. 78. 125. 238. 327. 328. 329.
355. 366.

Sal. Fixum. ex Pharmac. India p. 464.

COM:

COMPOSITA in quibus recipitur Lignum Colubrinum ex Pharmac. Indica.

Tinctura Bezoardica p. 423. e Ligno.

Acetum Bezoardicum p. 426. e Ligno.

Extractum Alexipharmacum pag. 437. e Ligno.

Liquor diaphoreticus p. 427. ex Spiritu.

CONJUNGITUR Lignum Colubrinum ab autore communiter cum Ligno *Ebeno*, uti viribus huic admodum affine.

LOCHNERUS *) radicem Mungos in Purpura maligna eximiam prædicat. Dosis Pulveris ʒʒ. Scrup. ʒ, in infuso Theæ vel alio adpropriato liquore. pag. 84.

Compositum ex hac radice est Lapis de Goa, secundum auctorem pag. 87; cujus formulam, cum minus frequens sit, heic addere lubet.

Lapis de Goa.

Rec. Rad. Mungos.

Angelic. afric.

Serpent. Virg.

Contrajerv ana ʒi.

Pulv. e typhis Cerv. Zwelf. Scrup. ʒ.

Chel. 69. marin.

Corn. Capræ bezoard.

Alcis philos. ppt. ana ʒʒ.

Spin. Viperin. Scrup. i.

Ambr. griseæ.

Mosch. orient. ana qv. infig.

m. f. pulv. subtiliss. sup. porphy. levigand.

& mediante gummi aliquo combinand.

in formam subglobos. auro obducend.

BON-

*) LOCHNERUS M. FR. *Mungos Animalculum*
& Radix, Norib. 1715. in E. N. C. cent. 3. append.

BONTIUS †) radicem ligni colubrini, ligno aloës magis amaram, extollit contra Tineas, Lumbricos, Ascarides, Ictus venenatos. Fr. Intermittentes, nec non contra febrem Tymorensis, quæ Synochus ex fantalo est. p. 30.

VIRES L. OFFICINALIS.

XXI. LIGNI COLUBRINI vulgaris f. 2: di Garziæ, quod in officinis nostris adservatur (§. XVIII). vires ita exposuit HERMANNUS in *Mat. Med.* 235. Ligni usus non est nisi annosioris; recens enim primo anno maniam, tormina, hinc vomitum & tandem convulsiones excitat. Laudatur in *Febribus intermittibus*, quartanis, nec non *vermibus* necandis, sed deleteria gaudeat facultate.

RAJUS hist. 2. p. 1807. Commendatur aduersus *venena*, veluti primum Lignum scil. Laudatissimum & eodem modo usurpatur.

HEIDE *centur. obl.* 7. Ad febrem quotidianam sedandam adsumsit tornator quidam pulverem circa vesperam. Subsequenti nocte sese satis bene habuit, sed mane surgere & corpus movere satagens sentiebat tremorem in membris; accersitus exhibui mixturam hypnoticam, & intra paucas horas tremore liberatur æger. Ejusd. Ligni 3ß assumpta a muliere cachectica præter tremorem excitavit & stuporem, ita ut ægra nullius rei curam haberet, nesciens se esse in mundo vel vive-

†) BONTIUS *Jacob. Hist. nat. & Med. Ind. Orient. Aust.* 1658. fol. *pauca de ligno colubrino habet.* p. 46. *refert. Cobram de capello serpentem esse parvum, cressitie digiti, supra nigrum infra flavum. Observavit Maurum ab eo morsum in pollice, qui brachium itaque arctissime ligari concessit, at præ dolore vinculum obnixè laxari oraret, quo facto confestim expiravit.*

vivere; curatur mixtura hypnotica. Retulit illustris Domina famulum suum ab adsumto hoc Ligno instar fatui extitisse.

ERGO usus arboris contra Febres intermittentes, morsus serpentum & vermes. Dosis unc. ꝑ ad summum in decoctis, vel ꝑ in Essentiis: Ligna enim rarissime in substantia propinari debent.

Etsi tremores & stupores lignum hoc, secundum Autores nominatos, caussatum sit, e materia tamen medica non magis illud censemus ejiciendum, quam vinum e re cibaria, quod etiam in nimia dosi ingurgitatum eundem fere habet effectum. Prudentis enim Medici est dosin remediorum juste determinare, & hac arte e venenis saluberrima propinare medicamina, uti idem patet ex Opio, Senega & aliis heroicis medicamentis.

VIRES L. PEREGRINI.

XXII. LIGNUM COLUBRINUM tertium Garziae (§. XIX.) Veneno arcendo, & venenatis sagittis obtundendis idoneum esse fertur, id vero, cum, non tantam, ac priora illa ligna, adhuc meruisse laudis famam, neque a Botanicis rite cognitum & examinatum fuisse, constet, id sicco, quod ajunt, jam præteriisse pede religioni non duximus.

XXIII. Ophioxylon foliis quaternis, *Fl. Zeil. 398. Linn. Mat. Med. 474*, teste Hermanno & Burmanno, serpentum morsibus, venenis & venenatis morbis opponi solet; sed quod, uti medicis magis ignotum, nostrum non facimus. Dosis est unc ꝑ in infuso.

EMENDANDA.

P. 3. l. 28. cognoscantur, lege cognoscat. p. 4. l. 28. Bdelium, lege Bdellium. p. 8. l. 12. fusco, lege fusco. p. 13. l. 2. lege ipso.